

Ennakoinnin hyödyntäminen osana varautumista

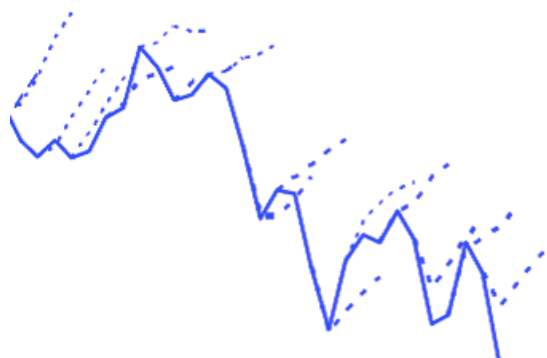
Mikko Dufva

Tulevaisuutta voi lähestyä eri tavoin

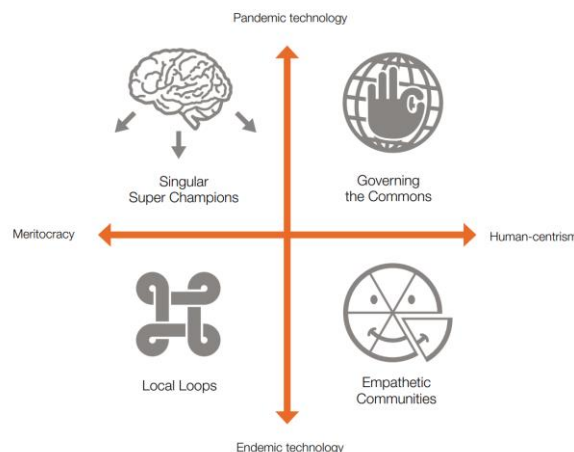
Ennusteet ja suunnitelmat

Arvioidaan todennäköisyyksiä ja tehdään suunnitelmia

Skenaariot ja visiot

Tutkitaan vaihtoehtoisia tulevaisuuksia ja määritellään toivottava tulevaisuus

Narratiivit ja transformaatio

Haastetaan tulevaisuutta koskevia oletuksia ja avataan uusia polkuja tulevaisuuksiin

Epävarmuus

VUCA

**Volatile
Uncertain
Complex
Ambiguous**

BANI

**Brittle
Anxious
Non-linear
Incomprehensible**

Postnormal times

*“We are entering an era where
complexity, chaos and contradictions
will become the dominant themes; and
uncertainty and ignorance
will increase drastically”*

Sardar [2015](#), [2010](#)

Varautuminen ja ennakointi postnormaalissa ajassa

Mihin keskittyä?

1

**Ennakointikyvykkyyden
vahvistaminen**

2

**Hankalien tulevaisuuksien
tarkastelu**

3

**Keskustelu toivottavista
tulevaisuuksista**

Ennakointikyvykkyyden vahvistaminen

Kukaan ei tiedä mitä
tulevaisuus tuo tullessaan.

Voimme silti yhdessä
vaikuttaa tulevaisuuteen,
kun osaamme ymmärtää
paremmin epävarmuuksia,
kuvitella toisenlaisia
tulevaisuuksia ja ottaa niistä
oppia nykyhetken toimintaan.

Ennakointikyvykkyyden vahvistaminen

Euroopan unionin tulevaisuuden johtamiskoulutus - Sitra

Tulevaisuustaulukko luo perustan skenaarioille

Epävarmuustekijät	Skenaariot			
	Yhteistyön maailma	Kiihtyneen kilpailun maailma	Itäinen maailma	Murtuva maailma
Monenkeskinen yhteistyö ja sääntöohjainen järjestelmä	Globaali demokratia	Intresiläinen yhteistyö	Heikko järjestelmä	Välikön laki
Suurvaltakilpailu	Palmu 2000-luvulle	Nollasummakilpailu	Kiinan globaali hegemonia	Kiinan laaja valtiopiiri
EU:n yhtenäisyys ja toimijuus	Vaikutusvaltainen ja legitiimi EU	Autonomiansa kasvattava EU	Merikytsetin EU	Heikko ja hajainen EU
Turvallisuus	Vakaa, turvallinen maailma	Uusi moninainen turvallisuusyhteisö	Kansallinen turvallisuus	Lopun alku – turvaton maailma
Venäjä	Vastuullinen suurvalta-Venäjä	Venäjä tienhaarassa	Autonomaarinen Venäjä	Epävakaa ja aggressiivinen Venäjä
Ilmastonmuutos	Hiljennäköinen kiertotalousmaailma	Alueellisia enoja	Sopetumiskamppailu	Globaali ympäristötyö
Luonnon monimuotoisuus ja ympäristön tila	Hyvinvoivat ekosysteemit	Epävakauden mukainen kestävyysmurros	Iän vähän, liian myöhään	Ympäristötyö
Kestävä ruuantuotanto, puhdas vesi ja terve maaperä	Kestävä ruokajärjestelmä	Ruohonjoutaso toimii	Mun maa, mun ruoka, mun vesi	Kestämättömyyteen loppumisen
Globaalit talouden kehitys	Avoin ja kestävästi kasvava maailmantalous	Blokkiutuneet voittajien ja häviäjien maailma	Hidas tai kestävästi kasvava maailma	Pysähtyneisyys
Uudet talouden muodot	Rajaton kasvu	Vaihtamien ja luovuuden talous	Materiaalinen maailma	Kivijalkatalous
Teknologiamurros	Luovia ja ihmiskesteisiä ratkaisuja	Optimointia ihmiskesteisesti	Teknologia	Luovaa kehittämisestä suurten toimijoiden sääntöillä
Informaatiympäristön murros	Yhdessä turvattu avoimuus	Vuorovaikutusta turvallisissa kopissa	Avoimuutta turvattu	Turvaton ja suljettu
Avaruustoiminnan murros	Avaruuden kestävä käyttö	Paljon mahdollisuuksia, vähän sääntöjä	Yksittäisten blokkien voittokulku	Sotilaallinen dominointi

Arktisen alueen strateginen merkitys	Luonnonpuisto	Taloudellinen menestyjä	Resursivarasto	Kilpailun tila
Kilpailu huipenevista luonnonvaroista	Edelläkävijä-Suomi	Bio-Suomi globaalina ratkaisijana	Pikavoitto-Suomi	Heti kaikki malle tälle nyt
Talouden murros ja hyvinvointiyhteiskunnan raheitus	Uljaa uusi maailma	Kevyttyöisyys	Nykyisyyden jatkuu	Palmu yhteistyöalusteen
Kansainväliset muuttoliikkeet	Vapaaehtoinen globaali liikkuvuus	Kasvava lähtösiirtolaistus	Cherry pick	Laittoman siirtolaisuuden kasvu
Alue- ja kaupunkikehitys	Monipaikkainen kehitys	Vahvistuvat suurkaupungit	Työntö keskukseen	Pallo kumilla
Sivistys, osaaminen ja tutkimus	Kilpailukyky ja sivistyksen penasta	Eräarvoisuuksia ja osaamis-vaajetta globalisoitavassa maailmassa	Heikko yhteistyö osaamis-vaajetta globalisoitavassa yhteiskunnassa	Taantava kilpailukyky ja eräarvoisuuksia yhteiskunta
Terveys ja hyvinvointi	Paratiisi	Kuplatutun todellisuus	Polarisoitunut yhteiskunta	Kiihtynyt järjestelmä

Valtioneuvoston tulevaisuusselonteko

Hankalien tulevaisuuksien tarkastelu

Millaisia
tulevaisuuksia ei
haluta ajatella?

Varautumisen kannalta on oleellista
ajatella hankaluudet ja uhkakuvat
läpi ja ottaa niistä opiksi.

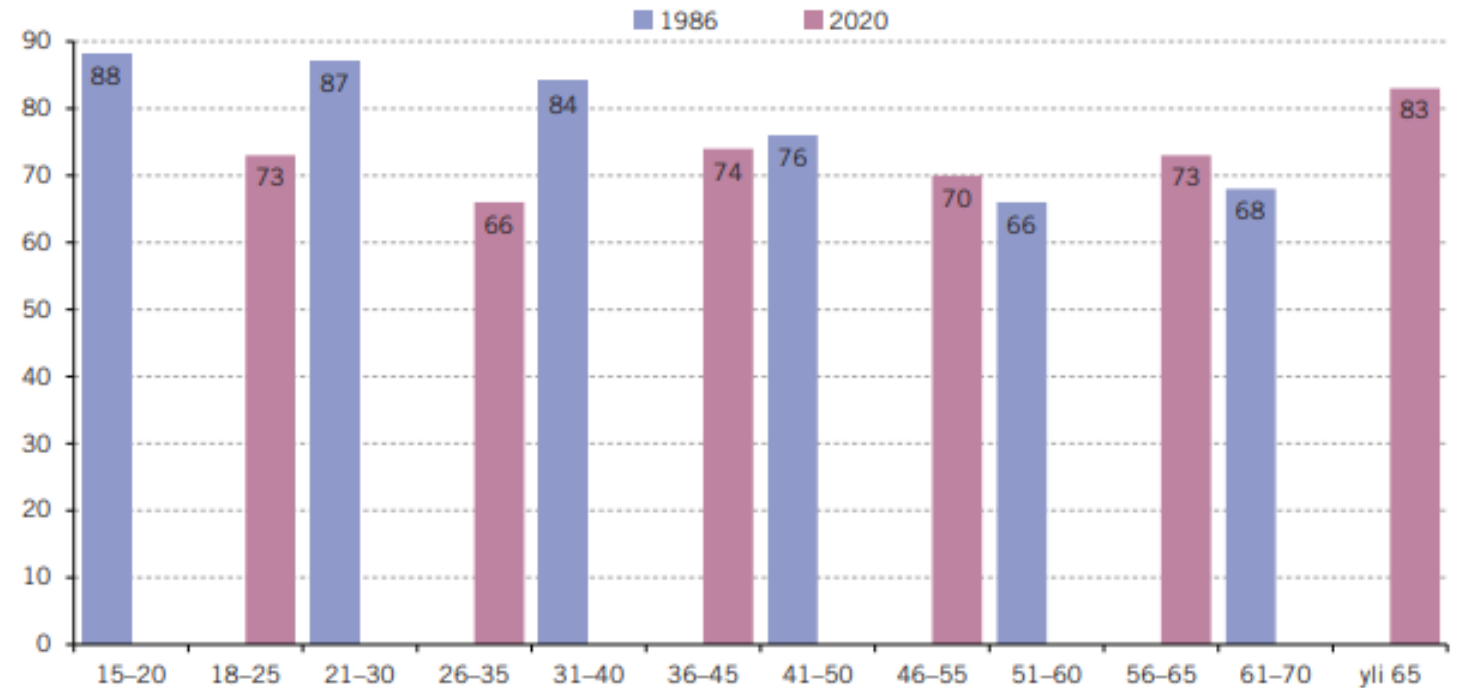
Keskustelu toivottavista tulevaisuuksista

Varsinkin nuorten
tulevaisuususkko horjuu.

Syynä eivät ole vain
kriisit ja uhat, vaan myös
tulevaisuuskeskustelun
näköalattomuus ja
vaihtoehtottomuus.

Tulevaisuususkko on
oleellista myös
psykologisen resilienssin
kannalta.

KUVIO 3. Optimistisesti omaan tulevaisuuteensa suhtautuvien osuus vuosina 1986 ja 2020 ikäryhmittäin (%)

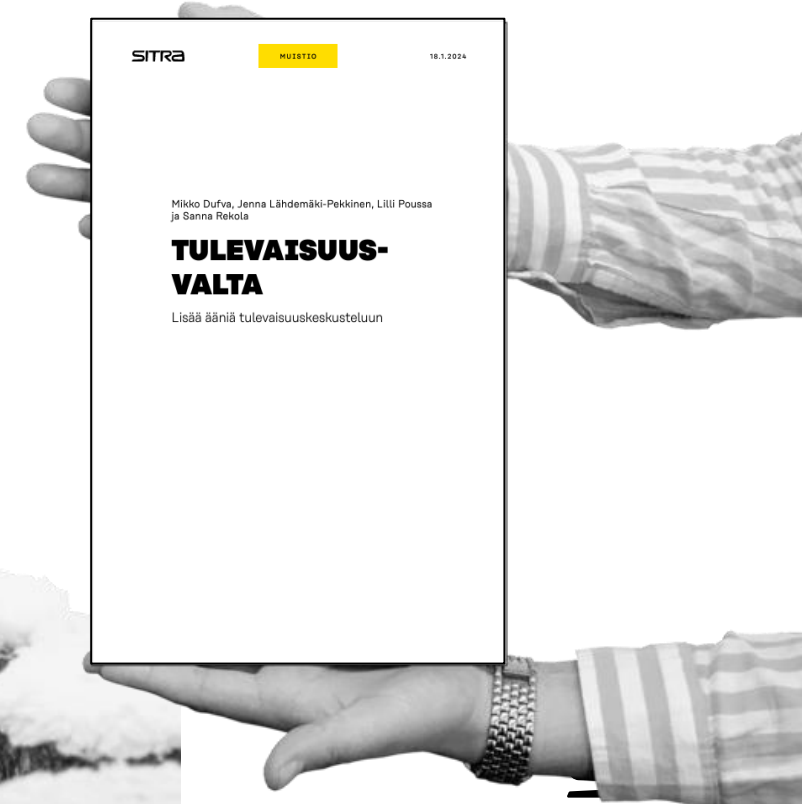

Pessimismi varjostaa synnytysikäisten näkymää - Eva

Keskustelu toivottavista tulevaisuuksista

Millainen olisi
toivottava tulevaisuus?

...ja kenen mielestä?

Varautuminen ja ennakointi postnormaalissa ajassa

Mihin keskittyä?

1

**Ennakointikyvykkyyden
vahvistaminen**

2

**Hankalien tulevaisuuksien
tarkastelu**

3

**Keskustelu toivottavista
tulevaisuuksista**

**HYVÄÄ
HUOMISTA,
SUOMI!**

